

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Kadverbetering Pekel Aa, Rensel, Winschoterdiep Nummer: Bestuursstukken\2492	Agendapunt: 8

DB: Ja 13-11-2017	BPP: Nee	FAZ: Nee	VVSW: Ja 29-11-2017	AB: Ja 13-12-2017

Opsteller: Colette de Roo, 0598-693236 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jan van der Laan	Portefeuillehouder: Hilbrand Sinnema

Ondersteuning van de afdeling: ☒ Technisch ☒ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☒ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen: Ingezetenen met grondbezit langs de kaden van de Pekel Aa, gemeente Oldambt, gemeente Bellingwedde.	Reden: De ingezetenen zijn betrokken vanwege grondaankoop en aanverwante zaken. Beide gemeenten zijn bevoegd gezag voor wat betreft de Omgevingsvergunningen.

Samenvatting: Momenteel voldoen een aantal trajecten van de boezemkaden langs de Pekel Aa, de Rensel en het Winschoterdiep niet aan de normen voor stabiliteit. Om wel de gewenste stabiliteit te realiseren zullen maatregelen uitgevoerd worden aan de afgekeurde tracés. Bij het Winschoterdiep en de Rensel zullen maatregelen toegepast worden die onder beheer en onderhoud samen te vatten zijn. Langs de Pekel Aa zijn omvangrijkere maatregelen nodig, die ook een verandering in de legger tot gevolg zullen hebben. Daardoor is voor de maatregelen langs de Pekel Aa een Projectplan Waterwet opgesteld.   Het projectplan (concept) heeft zes weken ter inzage gelegen en heeft geleid tot één zienswijze bestaande uit 10 onderdelen. De ingediende zienswijze geeft (op alle onderdelen) geen aanleiding het voorgestelde projectplan te wijzigen.

Duurzaamheidsparagraaf: Ja

Begrotingsaspecten: Ja De kosten voor dit project worden geraamd op € 5.200.000,- Het project is opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma behorende bij de meerjarenraming 2018 – 2021. De jaarlijkse kapitaallasten bedragen € 320.000,- en zijn opgenomen in de meerjarenraming 2018 – 2021.

AB Voorstel: - Instemmen met de afhandeling van de zienswijze conform de reactienota (onderdelen 1.1 t/m 1.10);   - Vaststellen Projectplan Waterwet Kadverbetering Pekel Aa;   - Een krediet van € 5.200.000,- beschikbaar stellen voor het project "Kadverbetering Pekel Aa,

Bestuursvoorstel

Rensel, Winschoterdiep”.

Bijlagen: Ja

- Reactienota zienswijze.

Ter inzage (bestuursnet): Ja

Onderwerp(en):

– Projectplan Waterwet: Kadeverbetering Pekel Aa inclusief bijlagen.

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

Langs de Pekel Aa tussen Nieuwe Pekela en het Winschoterdiep, aan de noordzijde van de Rensel en aan de zuidzijde van het Winschoterdiep ter hoogte van Winschoten, zullen maatregelen ter verbetering van de stabiliteit van de kaden worden uitgevoerd.

Beheerprogramma

Naast hoogte van keringen is er de laatste jaren steeds meer aandacht voor de stabiliteit. Deze ontwikkeling is in het Beheerprogramma 2016 – 2021 in een concrete actie vastgelegd: 4.3.2. Uitvoeren verbeteringswerken stabiliteit boezemkaden direct na afkeuring.

Analyse van het probleem

In het kader van actie 4.3.2. uit het Beheerprogramma is van de keringen langs de Pekel Aa, de Rensel en het Winschoterdiep eind 2016 vastgesteld dat deze op verschillende plaatsen niet op stabiliteit aan de normen voldoen.

Het gaat hierbij om de volgende trajecten (zie de tekeningen in Bijlage 0 bij dit voorstel: "Werkgebied Winschoterdiep en Rensel" en in Bijlage 1 van het Projectplan: "Werkgebied Pekel Aa"):

- De keringen aan beide zijden langs de Pekel Aa tussen de keersluis in Pekela en het Winschoterdiep;
- De kering langs de noordzijde van de Rensel;
- De zuidelijke kering langs het Winschoterdiep, vanaf de Molenweg (N964) tot aan de Rensel.

Het Winschoterdiep en de Rensel zijn voor de beroepsvaart van belang, terwijl de Pekel Aa voornamelijk een recreatieve functie heeft.

Op een gedeelte van de kades langs de Pekel Aa liggen fietspaden die dagelijks gebruikt worden door scholieren en forensen. Vanaf de genoemde kades wordt in het visseizoen ook gevist.

Beschrijving en onderbouwing maatregelen

Voor alle afgekeurde kadesegmenten langs de genoemde watergangen is gekeken naar oplossingen waarmee de boezemkaden wél aan de stabiliteitseisen voldoen. Uit een multi-criteria-analyse is naar voren gekomen, dat een oplossing in grond voor het overgrote deel van de kaden de duurzaamste en meest kosteneffectieve oplossing is. Ook de inpassing in de omgeving is een belangrijk criterium geweest. Een groene dijk (in vergelijking met een stalen damwand) past beter in het landschappelijke beeld ter plaatse.

Werk Winschoterdiep

De kade van het Winschoterdiep wordt deels ontgraven en vervolgens middels een kleidek weer opgebouwd. De vrijkomende grond zal deels bij de Pekel Aa gebruikt worden. Voor het resterende

Bestuursvoorstel

deel worden andere toepassingsmogelijkheden gezocht. De benodigde klei zal vanaf elders aangevoerd worden.

Werk Rensel

Langs de Rensel ligt een greppel, die van een drainagebuis wordt voorzien en vervolgens wordt gedempt. De kade zal verbreedt en versterkt worden door het aanbrengen van grond.

Werk Pekel Aa

Langs de Pekel Aa is, zowel aan de kant van Oldambt als aan de kant van Bellingwedde, een strook grond benodigd om de voorgenomen werkzaamheden uit te voeren. De aanwezige watergangen worden verlegd, de kade wordt deels ontgraven en vervolgens verbreedt en afgewerkt met een laag klei. Hiervoor is veel grondverzet nodig en moet veel klei geleverd worden. Vervolgens worden, waar voorheen ook aanwezig, de fietspaden aangebracht.

Op enkele plaatsen (ter plaatse van de Bruggeschans en de Winschoterhogebrugweg (N367) in Oldambt en bij een tweetal hoogspanningsmasten ter hoogte van het bergingsgebied Tusschenwegen) zijn maatwerkoplossingen nodig.

De maatregelen langs de Pekel Aa zijn omvangrijkere maatregelen, die ook een verandering in de legger tot gevolg hebben. Daardoor is voor de maatregelen langs de Pekel Aa een Projectplan Waterwet opgesteld

Risico's en kansen

De scheepvaart op het Winschoterdiep en de Rensel zal als gevolg van de uitvoering geen hinder ondervinden, de pleziervaart in de Pekel Aa mogelijk wel. Hier zal in overleg met belanghebbenden en de aannemer een oplossing gevonden moeten worden.

Op een gedeelte van de kaden langs de Pekel Aa liggen fietspaden die door verschillende doelgroepen (scholieren, forensen, dagjesmensen) gebruikt worden. Deze zullen tijdens de uitvoering voor een deel langdurig niet voorhanden zijn. Ook hier geldt dat in overleg met belanghebbenden en de aannemer een goede en veilige oplossing gevonden moet worden. Een eerste analyse wijst uit dat er goede alternatieve fietsroutes te creëren zijn, die met duidelijke bebording zullen worden aangegeven.

Mocht een eigenaar zijn grond niet willen verkopen, dan bestaat de mogelijkheid een gedoogplicht op te leggen. De Waterwet biedt het waterschap namelijk de mogelijkheid om rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken te verplichten om de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en de daarmee verband houdende werkzaamheden te gedogen. Hiervoor heeft het waterschap op grond van de Waterwet een Leidraad opgesteld die praktisch uitlegt hoe een dergelijke 5.24 procedure gedoogplicht verloopt.

Bestuursvoorstel

Duurzaamheidsaspecten

Geen spijtmaatregel

(gericht op lange termijn, lifecycle-benadering).

Om geen spijtmaatregel te treffen voor de kadeverbetering is een multi-criteria-analyse uitgevoerd, en zijn vervolgens beproefde kadeprofielen als uitgangspunt voor de oplossing in grond gekozen. Ook is met de normstelling van de nieuwste eisen en inzichten uitgegaan en wordt met de stabiliteitsnorm langs het noordwestelijk deel van de Pekel Aa zelfs geanticipeerd op een toekomstige eis voor stabiliteit van 1:1000.

Niet afwentelen tijd/ruimte/anderen

(niet afwentelen op andere onderdelen watersysteem, van bovenstrooms op benedenstrooms, van kwantiteit op kwaliteit, van inrichting op beheer/onderhoud en v.v. etc.).

Door de kadeverbetering op de drie trajecten zal er aan de dynamiek van het watersysteem zelf en tussen het watersysteem en de omgeving geen verandering optreden. Verder zal het beheer en onderhoud gelijk blijven. Ook de maatschappelijke functie die de kaden en de watergang vervullen, zal na voltooiing van het werk onveranderd zijn.

Gezond ecosysteem

(behartiging ecologische belangen waterbiotoop).

Vanuit ecologisch oogpunt zal er geen verandering in het systeem optreden, waardoor het ecosysteem in zijn huidige staat gehandhaafd zal blijven. De trajecten bieden geen mogelijkheden voor het behalen van doelen binnen de Kaderrichtlijn Water. Natuurvriendelijke oevers zouden het doorstroomprofiel van de trajecten te veel verkleinen, waardoor de waterhuishoudkundige functie niet optimaal vervuld zou kunnen worden. Alle trajecten zijn onderdeel van de boezem.

Verantwoord gebruik van (hulp)bronnen

(verlaging CO₂-uitstoot, beperking energiegebruik, duurzame energie-alternatieven, geen gebruik schaarse grondstoffen, inzet herbruikbare grondstoffen/materialen).

Binnen het geplande werk langs de Pekel Aa, de Rensel en het Winschoterdiep zal waar mogelijk vrijkomende grond, slib of klei hergebruikt worden. De grondstromen zullen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd worden. Door werk met werk te maken zullen grondtransport en de inzet van materieel tot een minimum beperkt blijven.

Afstemming op gebruiksfuncties

(faciliteren gebruiksfuncties, geen onevenredige belasting van watersysteem en/of kosten).

De functie van de boezemkaden blijft gehandhaafd en zal niet verslechteren door de geplande kadeverbetering. Hierdoor zullen er ook geen nadelige effecten op de secundaire functies van de boezemkaden ontstaan (recreatievaart, hengelsport en fietsverkeer).

Bestuursvoorstel

Extern betrokkenen

In een vroeg stadium zijn we gesprekken aangegaan met de grondeigenaren rondom het gedeelte Pekel Aa. Hier zal namelijk een verbreding van de kade moeten plaatsvinden, waarvoor grond verworven zal worden. Deze gesprekken zijn voor het overgrote deel zeer goed verlopen en de verwachting is dat deze herfst de grondverwerving zijn beslag zal kunnen krijgen.

Ook is vroegtijdig contact gelegd met diverse bevoegde gezagen (de gemeenten Oldambt en Bellingwedde) en overige belanghebbenden waaronder de provincie Groningen en de gemeente Pekela. In gesprekken op ambtelijk niveau is vrij vroeg al helder in kaart gebracht waar mogelijke knelpunten in de omgeving liggen en hoe we die samen zouden kunnen oplossen. Over het algemeen is de gedeelde inschatting van alle partijen dat de knelpunten relatief makkelijk op te lossen zijn.

De gemeente Oldambt is onder andere ook als fietspadbeheerder betrokken bij dit plan. Het fietspad op de noordwestelijke kade langs de Pekel Aa zal verwijderd en opnieuw aangelegd moeten worden.

Financiën

De kosten voor de kadeverbetering zijn geraamd op € 5.200.000,-. In het meerjareninvesterings-schema (MJI) behorende bij de meerjarenraming 2018 – 2021 is dit project als E1 investering (nr. 755) “Versterken boezemkades Winschoterdiep Pekel Aa” opgenomen, voor een totaalbedrag van in € 5.850.000,-, waarvan € 750.000,- in 2017, € 3.600.000,- in 2018 en € 1.500.000,- in 2019. De nu geraamde kosten van € 5.200.000,- zijn derhalve € 650.000,- lager dan ingeschat bij de MJI.

De kosten zijn als volgt opgebouwd:

Uitvoeringskosten	
Pekel Aa	€ 3.652.000
Rensel	€ 713.000
Winschoterdiep	€ 65.000
Totaal uitvoering	€ 4.430.000
Engineering	€ 320.000
Grondaankopen en schadevergoeding (Pekel Aa)	€ 450.000
Totaal	€ 5.200.000

De voorbereiding van het project zal plaatsvinden in 2017 en de uitvoering in 2018 en 2019. Naar verwachting zal het project eind 2019 zijn afgerond en in exploitatie worden genomen.

De besteding van de kosten over de jaren worden geraamd op: 2017 € 500.000,-, 2018 € 2.700.000,- en 2019 € 2.000.000,-.

De kapitaallasten van dit krediet (vanaf 2020) bedragen afgerond € 320.000,- en dalen jaarlijks door de lineaire afschrijvingsmethode. Bij de definitieve vaststelling van het Projectplan (in de vergadering van het algemeen bestuur van 4 oktober 2017) zal het krediet worden gevraagd.

Bestuursvoorstel

De kosten van het nieuw aan te leggen fietspad op de noordwestelijke kade langs de Pekel Aa zal de gemeente Oldambt volledig voor haar rekening nemen.

Wettelijke kader / juridische procedure / inspraak

Projectplan

Voor de kadeverbetering langs de Pekel Aa is conform de Waterwet een Projectplan Waterwet vereist. De kadeverbetering langs de Pekel Aa resulteert namelijk in een aanpassing van de legger, wat als maatgevend criterium geldt. De kadeverbeteringen langs de Rensel en langs het Winschoterdiep leveren geen verandering in de legger op en behoeven dus ook geen Projectplan.

In de inspraakverordening van het waterschap Hunze en Aa's 2013 staat dat inspraak van toepassing is op Projectplannen als bedoeld in hoofdstuk 5 van de Waterwet. Het Projectplan heeft conform de procedure voor een periode van 6 weken van 1 september tot en met 13 oktober 2017 ter inzage gelegen. Tijdens deze periode is één zienswijze bij het waterschap ingediend. In de bijlagen is daarvan een reactienota bijgevoegd. In deze reactienota is op de verschillende onderdelen uit de zienswijze (1.1 t/m 1.10) door het waterschap gereageerd.

Na vaststelling van het projectplan door het DB zal de indiener een onderbouwde reactie (overeenkomend met de inhoud van de reactienota) van het waterschap ontvangen. Na vaststelling van het projectplan door het AB, bestaat nog de mogelijkheid in beroep te gaan en eventueel daarna nog in hoger beroep te gaan bij de Raad van State.

Grondverwerving

Voor de grondverwerving (in totaal ca. 4 ha) wordt uitgegaan van het principe van minnelijke verwerving. Op dit moment hebben alle grondbezitters een aanbieding van het waterschap ontvangen. Zij zullen daarop binnen de gestelde termijn van 4 weken moeten antwoorden.

Mocht een eigenaar bij nader inzien zijn grond niet willen verkopen, dan bestaat de mogelijkheid een gedoogplicht op te leggen. De Waterwet biedt het waterschap namelijk de mogelijkheid om rechthebbenden ten aanzien van onroerende zaken te verplichten om de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk en de daarmee verband houdende werkzaamheden te gedogen. Hiervoor heeft het waterschap op grond van de Waterwet een Leidraad opgesteld die praktisch uitlegt hoe een dergelijke 5.24 procedure gedoogplicht verloopt.

Met één van de grondbezitters zijn de onderhandelingen over de grondverwerving wat stroef verlopen. Deze grondbezitter heeft onder andere om die reden de zienswijze ingediend (zie bijlage Reactienota 1.1 t/m 1.10). De verwachting is dat uiteindelijk toch tot minnelijke verwerving gekomen zal worden.

Vergunningen

Volgens informatie van de gemeenten Oldambt en Bellingwedde is de uitvoering van het projectplan niet in strijd met hun bestemmingsplannen. Voor een deel van de werkzaamheden zal echter wel een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Deze bundelt onder andere de vroegere bouw- en aanlegvergunning. De omgevingsvergunningen zijn inmiddels bij beide gemeenten ingediend.

Bestuursvoorstel

Communicatie

Er is contact met alle ingezetenen met grondbezit langs de Pekel Aa over grondverwerving. Het doel is om met alle grondbezitters tot minnelijke verwerving te komen. Verder zal er met de bewoners van de gemeenten Oldambt en Bellingwedde worden gecommuniceerd over de uit te voeren maatregelen. Over een bewonersavond in aanvulling op een schriftelijke communicatie wordt nog met de betrokken gemeenten gesproken.

Voorstel

- Instemmen met de afhandeling van de zienswijze conform de reactienota (onderdelen 1.1 t/m 1.10);
- Vaststellen Projectplan Waterwet Kadeverbetering Pekel Aa;
- Een krediet van € 5.200.000,- beschikbaar stellen voor het project "Kadeverbetering Pekel Aa, Rensel, Winschoterdiep".

Namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf